

ROK 2020 = EPIDEMIA

1888 ROK = POWÓDŹ

Fragment muru naszego Szpitala przy ul. Długiej od strony ogrodu.

W NUMERZE M.IN.:

- Długa nadal warta poznania
- Nagroda dla projektu „Akademia Opiekuna”
- Pionierski zabieg
- Pandemia i co dalej? Porady psychologiczne
- Polska Unia Szpitali Klinicznych
- Kardioonkologia
- Prof. Krystyna Zawilska – wspomnienie

• W dniach 13 lipca, 21 września oraz 12 października, w formie wideokonferencji odbyły się spotkania Rady Medycznej Szpitala.

• W dniu 5 sierpnia, w formie wideokonferencji, odbył się zwyczajny, walny zjazd Stowarzyszenia Polskiej Unii Szpitali Klinicznych.

• W dniu 7 sierpnia odbyła się II edycja wydarzenia „Długa warta Poznania”. W ramach święta miała miejsce wycieczka poświęcona zabytkom i ciekawym miejscom okolic ul. Długiej. Następnie, w Kościele Przemienienia Pańskiego przy ul. Długiej 1, odbył się koncert Antoniny Krzysztoń wraz z zespołem. Obszerna relacja z tego wydarzenia znajduje się na stronach: 4-5.

• Od dnia 1 września kierownikiem Banku Komórek Macierzystych jest prof. Lidia Gil.

• W dniu 2 września o godz. 14:30 odbyło się webinarium pt. „Zasady kwarantanny i izolacji – wyzwania dla miejsca pracy i postępowania domowego”. Spotkanie poprowadził dr n. med. Tomasz Ozorowski – kierownik Sekcji ds. Kontroli Zakażeń naszego Szpitala.

• W dniu 9 września w naszym Szpitalu, jako pierwszym w Polsce, jak i jednym z pierwszych w Europie, zespół kardiologów interwencyjnych przeprowadził zabiegi przeciewnikowego wszczepienia zastawki aortalnej nową generacją zastawki Hydra (poniżej zdjęcie zespołu zabiegowego, a szerzej o tym pionierskim przedsięwzięciu na str. 7).

• Dnia 16 września odbył się pierwszy webinar w ramach udziału naszego Szpitala w projekcie „Leczenie przez żywienie – Szpital dobrej praktyki żywienia klinicznego”. Spotkanie online poprowadził prezes POLSPEN-u, prof. Stanisław Kłęk.

• W tym samym dniu 16 września o godz. 14:15 odbyło się spotkanie online dla Pracowników naszego Szpitala pt. „Refleksje i wnioski wynikające z bieżącej sytuacji epidemiologicznej SKPP związanej z SARS COV-2”. Spotkanie poprowadził dr n. med. Tomasz Ozorowski.

• W dniu 21 września o godz. 13:00, w formie wideokonferencji, odbyło się spotkanie Rady Medycznej.

• W dniu 22 września dyrektor Szczepan Cofta wziął udział w dyskusji panelowej online pt. „Placówki medyczne w nowej telemedycznej rzeczywistości? W drodze od euforii do standaryzacji.” Panel zorganizowany był w ramach ogólnopolskiej konferencji pod hasłem „Zmiany w Ochronie Zdrowia”.

• W dniu 24 września odbyło się szkolenie online zatytułowane „Elektroniczna dokumentacja medyczna”.

• 30 września o godz. 13.30 miało miejsce spotkanie online dla Pracowników naszego Szpitala pt. „Doświadczenia w leczeniu infekcji Covid-19”. Spotkanie poprowadził dr Szymon Skoczyński – lekarz z Oddziału Pneumonologii Górnośląskiego Centrum Medycznego im. prof. Leszka Gieca Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

• W dniu 1 października, w sali im. Jezierskiego w naszym Szpitalu odbyło się spotka-

Skład Senatu – Członkowie Senatu UMP

Nasz Szpital w Senacie (kadencja 2020-2024) reprezentują członkowie w osobach: prof. Andrzeja Tykarskiego, prof. Wiesława Bryla, prof. Macieja Lesiaka oraz dr. hab. Macieja Cymerysa.

nie ze stażystami, którzy rozpoczęli pracę w naszym Szpitalu. Uroczyste przywitanie zainaugurował dyrektor Szczepan Cofta. Gościem spotkania był także Krzysztof Kordeł, prezes Wielkopolskiej Izby Lekarskiej.

• Od dnia 1 października Pielęgniarką Oddziałową Bloku Operacyjnego Oddziału Okulistyki, w drodze konkursu, jest Monika Bryl-Radziejewska – magister pielęgniarstwa i specjalista pielęgniarstwa operacyjnego.

• 5 października nowym kierownikiem Działu Planowania i Analiz naszego Szpitala została mgr Anna Cegielska-Pronińska, zastępując na tym stanowisku Agnieszkę Sereżyńską.

• W dniu 7 października o godz. 14.00 odbyło się szkolenie pt. „Refleksje konsultanta z zakresu psychiatrii”, które poprowadził dr Radosław Lepka – konsultant z zakresu psychiatrii.

Oprac. Bartosz Sobański

Zespół lekarzy kardiologów, fot. archiwum Szpitala

W poprzednim numerze Nowin Szpitalnych, w rybruce „kalendariusz szpitalne” zamieściliśmy informację o następującej treści: W dniu 18 czerwca, w godzinach wieczornych w Poznaniu miał miejsce ulewny deszcz, który spowodował zalanie piwnic naszego Szpitala. Dzięki sprawnej akcji dr Hanny Jankowiak-Gracz wraz z Zespołem Apteki Szpitalnej, panu Arkadiuszowi Stasiakowi, Działowi Służb Pomocniczych udało się uniknąć zalania leków i wyrobów medycznych. Nie obyło się bez interwencji Straży Pożarnej i sprzętu odprowadzającego wodę.

W treści zabrakło podziękowań dla panów: Krzysztofa Stasiaka, dyrektora Piotra Bogacza oraz Mateusza Wiśniewskiego. Dziękujemy raz jeszcze wszystkim, którzy gotowi byli pomóc.

Okladka: tabliczka upamiętniająca powódź z 1888 roku widniejąca na elewacji budynku Szpitala przy ul. Długiej od strony ogrodu. Dwie strzałki umieszczone na tablicy wskazują dokładny poziom wody, jaki osiągnął wówczas szpitalne mury. Powódź była skutkiem gwałtownych roztopów, które wywołały na Warcie falę kulminacyjną. Zalane zostało Chwaliszewo, Śródka, Stary Rynek oraz Plac Bernardyński. Woda zalała niemal osiemset budynków mieszkalnych.

Notatki z czasu pandemii

Szczepan Cofa
Dyrektor Szpitala

To, co przeżywamy w bieżących tygodniach, stało się rzeczywiście szczególnym wyzwaniem. W sumie igraszką były zdarzenia początku pandemii, gdy przeżywaliśmy lockdown i podejmowaliśmy szczególne środki ostrożności. Dopiero teraz – z dużą determinacją – musimy bronić naszego szpitala jak „oblężonej twierdzy” przed coraz bardziej nas osaczającym wirusem.

Epidemia będzie kiedyś na pewno przedmiotem studiów, nie tylko medycznych, ale i ekonomicznych, psychologicznych, socjologicznych czy medialnych. Pewnie będziemy zastanawiali się nad inżynierią społeczną z nią związaną.

Przeżywamy w szpitalnej codzienności próby izolowania nas od wirusa – to widzimy i tego doświadczamy.

Jest jednak jeszcze to, czego nie dostrzegamy, co może przeczuwamy intuicyjnie, ale ujrzymy i doświadczymy w przyszłości, po pewnym czasie.

Co widać i czym żyjemy
w czasie pandemii

Pragnę podziękować wszystkim Pracownikom i wszystkim osobom związanym ze Szpitalem, którzy podejmują trud przeciwdziałania epidemii, ale także utrzymania bieżącej działalności tak, by pacjenci „pozacovidowi” nie doznali uszczerbku i zaniedbań. Jesteśmy pod wieloma względami niezwykle skuteczni w tym zakresie, pierwszy bowiem pacjent

zakażony wirusem pojawił się u nas dopiero po sześciu miesiącach pandemii. A poza tym – do końca września wykonaliśmy ryczałt szpitalny w 97,8 procentach, a więc – w sytuacji optymalnego dla nas wykonania 98 procent – został do nadrobienia jedynie jego ułamek.

Pragnę też prosić o utrzymanie szczególnego alertu, by – w sytuacji, jak wyrażę wprost, „obrony oblężonej twierdzy”, zachować szczególną czujność i rozwagę. Wiemy, że większość problemów związanych z przenoszeniem wirusa dotyczy sytuacji wcale nie pacjentów, ile wędrujących między szpitalami i oddziałami pracowników.

Proszę o merytoryczne pogłębianie wiedzy dotyczącej zagrożenia, a także nabywania doświadczenia obcowania z zagrożeniem tak, by codzienność – w sytuacji opresji – była przeniknięta racjonalnymi działaniami, których się uczymy na przestrzeni trwania epidemii. Stały się one bowiem nowym wyzwaniem, którego sprostaniu musimy stawić czoła.

Czego nie widać
w czasie pandemii

Na szczęście jeszcze nie widać długofalowych negatywnych skutków gospodarczych w skali kraju, których wcześnie ujawnienie mogłoby spowodować niezwykle trudne perturbacje ekonomiczne związane z finansowaniem naszych szpitali.

Po drugie nie doświadczamy jeszcze skutków społecznych związanych z nadwyżeniem wzajemnych więzi, powstaniem wzajemnej podejrzliwości, choć takie ryzyko istnieje.

Po trzecie nie odkrywamy jeszcze skutków rozbicia tradycyjnego systemu edukacji, za który – w szpitalu klinicznym – także jesteśmy odpowiedzialni. Powinno to stać się już teraz przedmiotem szczególnej refleksji, a dotyczy zarówno kształcenia przeddyplomowego, jak i podyplomowego.

Po czwarte nie doświadczamy jeszcze skutków izolacji, jakie dotknęły przebywających w naszym szpitalu i w innych. Spróbujmy – mimo opresji – w codziennym działaniu pomóc odnaleźć się osobom izolowanym okazując gesty zrozumienia, bliskości i sympatii.

• • •

Powinniśmy uczyć się reagować właściwie, bez bagatelizowania zagrożenia, ale też bez prowokowania działań nadmiernych. Sytuacja jest wyjątkowa, szczególna, jedyna w swoim rodzaju. Jeśli w marcu – kwietniu przeżywaliśmy w dużej mierze „epidemię paniki”, tak teraz osaczyła nas opresja faktyczna.

Zachowując staranność nie bądźmy zogniskowani tylko i wyłącznie na samej epidemii. Rozeznając właściwe procedury, ucząc się ich i nabywając doświadczenia utrzymujemy właściwe proporcje spoglądając na stojące przed nami wyzwania – na ile można – w szerszej perspektywie. Musimy przewidywać to, co pewnie stanie się rzeczywistością, teraz jeszcze nie rozeznana.

Szczepan Cofa

Antonia Krzysztoń z zespołem

Piesza wycieczka po ciekawych miejscach okolic Placu Bernardyńskiego

7 sierpnia 2020 roku, w upalny, letni piątek, zaprosiliśmy wszystkich amatorów lokalnych atrakcji na II edycję wydarzenia „Długa warta Poznania”, organizowanego wspólnie z Miastem Poznań oraz Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Szpitala Klinicznego *Przemienienia Pańskiego* Bono Serviamus. Kolejna edycja – choć z racji na obostrzenia epidemiologiczne okrojona w swej formie w stosunku do ubiegłorocznego wydarzenia – wzbudziła spore zainteresowanie Poznaniaków i przyciągnęła na ul. Długą pasjonatów tej części naszego miasta.

Data wydarzenia wybrana została nieprzypadkowo, bowiem 6 sierpnia przypada święto Przemienienia Pańskiego – obchodziliśmy zatem w ten sposób nasze imieniny. Pogoda sprzyjała spacerom, więc o godzinie 18.30 przewodnicy Koła PTTK wyruszyli wraz z trzydziestoosobową grupą pasjonatów na pieszą wycieczkę po ciekawych miejscach okolic Placu Bernardyńskiego i ulicy Długiej. Na trasie znalazły się m.in. wnętrza Liceum Ogólnokształcącego Św. Marii Magdaleny, czy Kościół pw. Św. Franciszka Serafickiego. W ramach niespodzianki wśród uczestników wycieczek rozlosowano prezenty książkowe o tematyce związanej z naszym Szpitalem.

O godzinie 20-tej w Kościele *Przemienienia Pańskiego* przy ulicy Długiej nr 1 odbył się koncert Antoniny Krzyszoń wraz z zespołem. Utwory wykonane przez artystów w tej unikalnej scenerii wywołały zachwyt i zadumę osób uczestniczących w koncercie.

Udział w koncercie był bezpłatny – wydarzenie sfinansowano ze środków budżetowych Miasta Poznania oraz Stowarzyszenia Bono Serviamus. Mamy nadzieję, że inicjatywa na stałe wpisze się w kalendarz miejskich wydarzeń i będzie kontynuowana w kolejnych latach.

Karolina Moszyńska

Zdjęcia: Redakcja

Oprowadzanie po liceum
św. Marii Magdaleny

Nagroda dla projektu „Akademia Opiekuna”

Mgr Agata Michalak, pomysłodawczyni projektu odbiera wyróżnienie

II edycja konkursu „Liderzy zmian w ochronie zdrowia”

Z satysfakcją informujemy, że w dniu 22 września 2020 roku nasz Szpital został wyróżniony w III edycji konkursu „Liderzy zmian w ochronie zdrowia. Leaders of VBHC”. W kategorii: Organizacja przyjazna Pacjentowi. Spośród 56 zgłoszeń placówek medycznych z całej Polski siedemnastoosobowa kapituła konkursowa w skład której wchodził m.in. Minister Zdrowia Adam Niedzielski oraz Rzecznik Praw Pacjenta Bartłomiej Chmielowiec, a także inne znakomite osobistości świata medycznego, wybrała projekt „Akademia opiekuna” do grona 6 laureatów. „Akademia opiekuna” to inicjatywa realizowana w naszym Szpitalu w latach 2018-2019, której ideą jest przeprowadzanie szkoleń z zakresu opieki nad Pacjentami przewlekle chorymi przebywającymi pod opieką osób bliskich w warunkach domowych. Zajęcia prowadzone w trybie jednodniowym oferują uczestnikom część teoretyczną z zakresu pielęgnacji Pacjenta, warsztaty z psychologiem oraz część praktyczną prowadzoną przez pielęgniarkę i ratownika medycznego. W siedmiu edycjach szkoleń wzięło udział blisko 100 uczestników, a ogromne zainteresowanie z powodzeniem zapewniłoby frekwencję na kolejnych spotkaniach. Szkolenia odbyły się dzięki wsparciu finansowemu pozyskanemu z budżetu Miasta Poznania.

W gronie 16 nominowanych w preselekcji projektów znalazł się również drugi projekt zgłoszony przez nasz Szpital w kategorii: Zarządzanie jakością – zarządzanie bezpieczeństwem Pacjenta, pt. „Wzrost bezpieczeństwa opieki nad Pacjentami onkologicznymi”.

Zarówno obecność w gronie zwycięzców jak i nominowanych konkursu promującego najwyższe standardy zarządzania podmiotami leczniczymi, w tym upowszechnianie najlepszych praktyk i rozwiązań w zakresie monitorowania jakości opieki, optymalizacji procesów na rzecz bezpieczeństwa i skuteczności leczenia, wzmacniania pracy zespołowej oraz skutecznej profilaktyki i edukacji, niezmiennie nas cieszy.

Czujemy się docenieni jako liderzy zmian w polskim systemie ochrony zdrowia. Wierzymy, że wyróżnienia są efektem pracy całego Zespołu Szpitala, który w swoich codziennych inicjatywach stawia na komfort Pacjentów i kompleksową, specjalistyczną opiekę.

Szczególne podziękowania kierujemy w stronę Moniki Pyszczorskiej (pielęgniarki), Małgorzaty Szymańskiej (opiekuna) oraz Lidii Wieczorek-Cuske (psychologa).

Bartosz Sobański

Zespół lekarzy podczas zabiegu – fot. archiwum Szpitala

Pionierski zabieg

W dniu 9 września 2020 roku w naszym Szpitalu – jako pierwszym w Polsce – jak i jednym z pierwszych w Europie, przeprowadzono zabieg przezcewnikowego wszczepienia zastawki aortalnej (TAVI) nową generacją zastawki HYDRA (Vascular Innovations, Thailand).

Zabieg przeprowadził zespół kardiologów interwencyjnych – prof. dr hab. Marek Grygier oraz prof. dr hab. Maciej Lesiak, kardiochirurgów – dr med. Marcin Mistowski oraz dr med. Mateusz Puślecki wraz z anestezjologiem – dr med. Maciejem Walczakiem, echokardiografistą – dr med. Anną Ołasińską-Wiśniewską oraz zespołem pielęgniarskim i technicznym.

Naszemu lekarzom towarzyszyło dwóch światowych ekspertów w dziedzinie TAVI – prof. Lars Sondergaard oraz dr Ole de Backer z Kopenhagi. Zabieg TAVI, w oparciu o obecne standardy Europejskiego i Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, wykonuje się u chorych z ciężką stenozą zastawki aortalnej i umiarkowanym/podwyższonym ryzykiem klasycznego zabiegu kardiochirurgicznego lub przeciwwskazaniami do tego typu zabiegu.

Nowa zastawka Hydra poszerza spektrum używanych przez nas zespół zastawek samorozprężalnych: Evolut –

Medtronic (USA), Acurate – Boston Scientific (USA), Portico (Abbott) stosowanych w trakcie zabiegów TAVI. Proteza dzięki dodatkowym znacznikom umieszczonym na jej rusztowaniu, a także możliwościom kilkukrotnej repozycji pozwala na jej niezwykle precyzyjną implantację w stosunku do przyległych struktur serca, co podnosi bezpieczeństwo zabiegu.

Podkreślić należy, iż nasz Szpital, dzięki dobrej współpracy kardiologów i kardiochirurgów, jest jedynym ośrodkiem w Wielkopolsce i jednym z największych w Polsce wykonujących zabieg TAVI. Przeprowadzenie zabiegu implantacji zastawki HYDRA po raz pierwszy w Polsce i jako jednym z pierwszych ośrodków w Europie właśnie u nas wskazuje na istotną pozycję, jaką zajmujemy w endowskularnych metodach terapii chorób strukturalnych serca. Spektrum takich zabiegów oferowanych naszym chorym jest coraz szersze.

W następnych miesiącach czekają nas kolejne nowości – ta dziedzina kardiologii rozwija się niezwykle dynamicznie. To właśnie dzięki innowacjom możemy skuteczniej i bezpieczniej leczyć naszych Pacjentów.

Marek Grygier

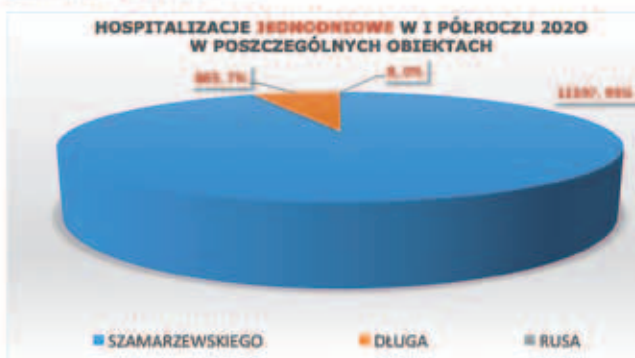
Statystyki szpitalne w 2020 roku

I półrocze 2020 – ODDZIAŁY

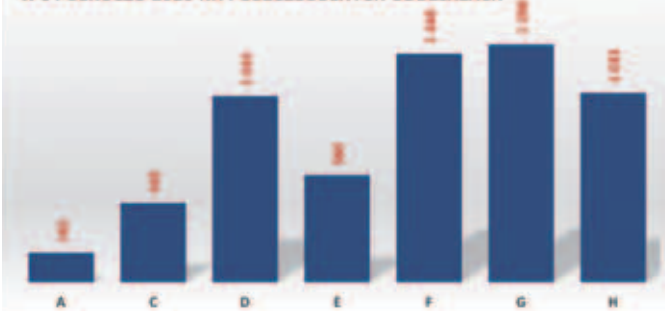
WSZYSTKIE HOSPITALIZACJE (Z PRZESUNIĘCIAMI):

W TYM HOSPITALIZACJE JEDNODNIOWE:

OBIEKT PRZY UL. DŁUGIEJ - LICZBA HOSPITALIZACJI W I PÓŁROCZU 2020 NA POSZCZEGÓLNYCH ODDZIAŁACH

OBIEKT PRZY UL. DŁUGIEJ - LICZBA HOSPITALIZACJI JEDNODNIOWYCH W I PÓŁROCZU 2020 NA POSZCZEGÓLNYCH ODDZIAŁACH

OBIEKT PRZY UL. SZAMARZEWSKIEGO - LICZBA HOSPITALIZACJI W I PÓŁROCZU 2020 W POSZCZEGÓLNYCH ODDZIAŁACH

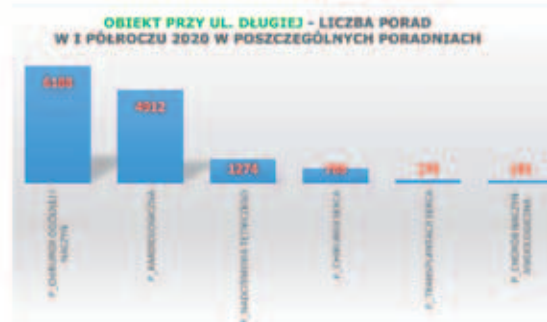

OBIEKT PRZY UL. SZAMARZEWSKIEGO - LICZBA HOSPITALIZACJI JEDNODNIOWYCH W I PÓŁROCZU 2020 NA POSZCZEGÓLNYCH ODDZIAŁACH

I półrocze 2020 – PORADNIE

DZIAŁALNOŚĆ PORADNI

I półrocze 2020 – BLOKI OPERACYJNE

Oprac. Agnieszka Sereżyńska

Pandemia i co dalej?

Pragniemy poinformować, że w związku z przewlekłą sytuacją koronawirusa i nawarstwiającymi się problemami w tym temacie, proponujemy cykl mini wykładów przygotowanych przez Sekcję Psychologii naszego Szpitala. Celem jest przybliżenie Państwu sposobów radzenia sobie z przewlekłością sytuacji pandemii. Życzymy dobrej lektury.

Spotkanie 1

Dobre zmiany w moim życiu, czyli gdyby nie pandemia to...

Sytuacja kryzysowa, jaką jest pandemia, zmusza nas do poradzenia sobie z nią, czyli do rozwiązania różnych problemów, które ze sobą niesie. Choć dla wielu ludzi wydaje się „dopustem bożym”, w konsekwencji umożliwia nam zmiany, oraz pozwala dostrzec aspekty w naszym codziennym życiu dotychczas pomijane, lub niezauważalne. Powoduje zachwianie się kruchej konstrukcji poczucia bezpieczeństwa, zmusza do szukania trwalszej stabilności.

Ten artykuł jest jednocześnie ćwiczeniem zapraszającym do wędrówki w głąb siebie. Celowo stworzyliśmy, by nam było łatwiej, metaforę rejsu. Zapraszamy Cię na wyprawę.

Pomyśl przez chwilę o sobie, o swoim otoczeniu. Prawdopodobnie pomyślałeś/aś o rodzinie, pracy, obowiązkach. A może pomyślałeś/aś o czymś, czego jeszcze nie wymieniliśmy. Sytuacja pandemii spowodowała, że łatwiejsze jest widzenie minusów w naszym życiu. Np. „przez pandemię stracę pracę”, „nie poradzę sobie z lekcjami dzieci, w tym zdalnym nauczaniu”, „nie zdążę załatwić spraw przez kolejki”. Choć jest to trudniejsze, to w wielu sytuacjach możemy znaleźć plusy. Nasza podróż, o której była wcześniej mowa, zaczyna się od zmiany punktu widzenia i poszukania pozytywów.

Jednym z najtrudniejszych doświadczeń w pandemii był nakaz pozostania w domu, ale choć obecnie jest on uchylony, nie mamy pewności, że nie powróci. Z tego też powodu ciężar naszej aktywności został przeniesiony na środowisko domowo-rodzinne. Skupmy się przez chwilę na środowisku domowym. Spróbuj znaleźć pozytywne strony tej sytuacji. Zobacz jakie pojawiają się myśli i uczucia. Samo nazwanie, zidentyfikowanie doświadczenia, emocji, powoduje, że czujemy się rażniej, stabilniej i bezpieczniej. Punktem wyjścia do znalezienia plusów jest akceptacja, w tym wypadku przymusowej izolacji. Np. „dotychczas chodziłem codziennie do pracy, a teraz pracuję zdalnie w domu, jest żona, dzieci, każdy coś ode mnie chce”, lub „cała rodzina na mojej głowie, a ja nie wiem za co się zabrać”. Na czym więc polega akceptacja tych trudnych sytuacji? Czy pamiętasz taką sytuację w swoim życiu z ostatnich miesięcy, gdy wyszedłeś poza doświadczenie skupiania się na minusach, a znalazłeś jakieś pozytywy? Nie byłoby to możliwe, gdyby nie poprzedzony tym stan akceptacji. Poznać go poprzez: odczuwanie wewnętrznego spokoju, rozluźnienia (także w ciele). Znika narzekanie i utyskiwanie na świat, dając miejsce twórczemu myśleniu i działaniu. Krótko mówiąc znika poczucie cierpienia, mimo

że sytuacja na zewnątrz nie uległa zmianie. To stan, w którym przejmujemy ster do nawigacji naszym życiem.

Mamy już akceptację. Jesteśmy więc gotowi do nowego spojrzenia na otoczenie i świat.

Wyciągnijmy mapę i opłynijmy archipelag codzienności. Patrząc przez lunetę widzimy wyspy: są mniejsze lub większe. Zastanów się, którą pierwszą zobaczyłeś/aś, która z nich dominowała, na której czuleś/aś się najlepiej? A może odkryłeś/aś nieznany dla siebie ląd...? Te wyspy mogą mieć różne nazwy, np. przylądek dobrej zabawy (to czas spędzony z dziećmi), wyspa gawędziarzy (np. rozmowy na ciekawe tematy), wyspa bezлюдna (to czas dla ciebie), wyspa (np. łakomczuchów, leniuchów, śpiochów, telewizorów, cyfromaniaków), wyspa hobby i pasji. Może znajdziesz jeszcze inne. Rozejrzyj się. Jakie uczucia temu towarzyszą?

Podpłynijmy do wyspy bezлюдnej. Na niej spotkasz się sam ze sobą. Być może jest to miejsce i czas do przyjrzenia się swojemu światu wartości, takich jak: miłość, przyjaźń, odpowiedzialność, praca, religia, zdrowie, pieniądze.

Zadaj sobie pytanie: „co naprawdę jest w życiu dla mnie ważne?”. Pamiętaj, że na wyspie nie ma nikogo, nikt cię nie widzi, nie słyszy. Masz niepowtarzalną okazję do spotkania się sam ze sobą, bez oceniania przez innych. Czy odpowiadając sobie na to pytanie, coś cię zdziwiło? Może upadł jeden z mitów o tobie samym, np. jako o osobie chętnie niosącej pomoc innym, lub zaangażowanej w życie rodzinne.

Może jesteś osobą, która mieszka sama, z dala od najbliższej rodziny? Pandemia zostawiła cię z telefonem w ręku, nie mogąc liczyć na to, że gdzieś wyjdiesz, lub ktoś cię odwiedzi. Jakie myśli i uczucia towarzyszyły tej sytuacji? Możliwe, że pojawiły się postanowienia, plany, decyzje zmian? Skoro taki sygnał zaistniał, warto nie tracić go z horyzontu.

Mimo, że pandemia zabrała nam poczucie bezpieczeństwa, nie jest to sytuacja bez wyjścia. Pokazaliśmy w tym artykule, jak zaopatrzeni w niezbędne akcesoria, możemy je odbudować na nowo. Dla lepszego zobrazowania jak to można zrobić, posłużymy się metaforą marynistyczną. Po pierwsze potrzebujesz mapy, w celu wybrania terenu, obszaru twoich działań (dom, rodzina, praca). Po drugie niezbędny jest kompas, pomoże ci nawigować we właściwym kierunku (myśli i uczucia). Po trzecie – ster do zrealizowania podjętych działań. Po czwarte – bocianie gniazdo po to, by uzyskać szerszą perspektywę w naszym życiu, uchronić się przed mielizmami i wpadnięciem na górę lodową.

Wreszcie możemy zarzucić kotwicę, która sprawi, że poczuemy stabilność, odpocznimy, przeliczymy pamiętki, bogactwa, wspomnienia i nabierzemy sił do kolejnego rejsu w naszym życiu.

Justyna Pach-Kołecka
Lidia Wieczorek-Cuske

Razem możemy więcej

Wychodząc z tego założenia Dyrektor Szpitala dr hab. Szczepan Cofta jako przewodniczący Polskiej Unii Szpitali Klinicznych (PUSK) podejmuje szereg działań wspólnie z Zarządem Stowarzyszenia zmierzających do poprawy sytuacji szpitali klinicznych w Polsce.

Działalność Stowarzyszenia PUSK zainicjowana została w 2005 roku. Od 2012 r. przewodnictwo nad Stowarzyszeniem nieprzerwanie piastuje dyrektor Szpitala Klinicznego Przemienienia Pańskiego UM w Poznaniu. W Szpitalu zlokalizowane jest również Biuro Zarządu prowadzące obsługę Stowarzyszenia.

Członkami Stowarzyszenia są dyrektorzy reprezentujący szpital, dla którego organem założycielskim jest państwowa uczelnia medyczna. Obecnie Stowarzyszenie zrzesza 38 szpitali klinicznych z całej Polski.

W Zarządzie obecnej kadencji prócz dr hab. med. Szczepa Cofta zasiada dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. J. Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu – dr Piotr Pobrotyń, dyrektor SPSK nr 2 w Szczecinie – mgr Marcin Sygut oraz dyrektor Szpitala Klinicznego nr 1 im. A. Jurasza w Bydgoszczy – dr n. o zdr. inż. Jacek Kryś.

Stowarzyszenie obecnie działa w ramach:

- Komitetu Dostępności Plus przy Ministerstwie Zdrowia,
- roboczej grupie ds. wyrobów medycznych przy Urzędzie Zamówień Publicznych,
- zespole ds. przygotowania założeń rozwiązań legislacyjnych dotyczących nowych zasad funkcjonowania systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej.

Na potrzeby Stowarzyszenia każdego roku przygotowanych jest szereg analiz dotyczących działalności szpitali członkowskich m.in.:

- w 2019 r. raporty i analizy dotyczące:
 - 1) organizacji badań w szpitalach klinicznych,
 - 2) działalności aptek szpitalnych,
 - 3) działalności laboratoriów diagnostycznych w szpitalach klinicznych,
 - 4) sytuacji finansowej szpitali klinicznych.
- w 2020 r. przygotowano raporty i analizy dotyczące:
 - 1) zasad finansowania dydaktyki w szpitalach klinicznych przez podmioty tworzące,
 - 2) rekomendacje dot. zmian w tzw. „sieci szpitali”,
 - 3) analiza bieżącej sytuacji szpitali klinicznych w kontekście wykonania ryczałtu w ramach zawartej umowy z NFZ oraz bieżącej sytuacji finansowej.

Ponadto w ramach podejmowanych przez Stowarzyszenie aktywności w ostatnich miesiącach znalazły się interwencje do Ministerstwa Zdrowia w sprawie:

- strat ponoszonych przez szpitale w związku z realizacją programów lekowych,
- zmiany wyceny leczenia przetoczeniami immunoglobulin,
- zmian norm zatrudnienia,
- określenia strategii wykonywania oraz finansowania badań w kierunku SARS CoV-2.

Agata Michalak
Kierownik Biura Zarządu PUSK

Kardioonkologia – program prewencji niewydolności serca u pacjentów onkologicznych

Serdecznie zapraszamy do śledzenia cyklu artykułów poświęconych tematyce kardiologicznej, które będziemy publikować na łamach najbliższych numerów Nowin Szpitalnych w ramach projektu:

„Kardioonkologia – program prewencji niewydolności serca u pacjentów onkologicznych realizowany przez Szpital Kliniczny Przemienienia Pańskiego”.

Pierwszym skojarzeniem Pacjentów na hasło „kardioonkologia” bardzo często są nowotwory serca. Nic bardziej mylnego – o tym, czym naprawdę jest ta dziedzina, można dowiedzieć się w poniższym artykule. Zapraszamy do lektury!

Nowotwory są – włącznie z chorobami układu krążenia – dominującą przyczyną zgonów na świecie. Co roku w naszym kraju odnotowuje się ponad 160 tysięcy nowych przypadków zachorowania na nowotwory. Mężczyźni chorują głównie na nowotwory płuc, gruczołu krokowego i jelita grubego. Wśród kobiet dominują nowotwory piersi. Postęp, jaki dokonał się w ostatnich latach w leczeniu onkologicznym sprawił, iż rokowania Pacjentów onkologicznych uległy znacznej poprawie.

Część Pacjentów onkologicznych może zostać zdyskwalifikowana z dalszego leczenia choroby nowotworowej ze względu na współistniejącą chorobę serca. Z drugiej strony, u pewnego odsetka osób po leczeniu onkologicznym występują powikłania – i to najczęściej kardiologiczne. Niestety powikłania te mogą wpłynąć negatywnie na rokowanie u Pacjenta onkologicznego, a wręcz spowodować wzrost śmiertelności. Ryzyko zachorowania na chorobę nowotworową rośnie wraz z wiekiem, ale ryzyko chorób serca także ulega zwiększeniu u osób starszych. Dlatego tak ważne jest objęcie opieką kardiologiczną tej onkologicznej grupy pacjentów.

Kardioonkologia jest stosunkowo młodą gałęzią medycyny. Termin ten obejmuje łączną opiekę onkologiczną oraz wykrywanie i leczenie powikłań kardiologicznych u osób z chorobą nowotworową. Szczególnie podkreśla się współpracę onkologów i kardiologów przy opiece nad pacjentem onkologicznym. Głównym celem tej łączonej opieki jest

maksymalizacja korzyści z leczenia onkologicznego, przy jednoczesnej minimalizacji objawów ubocznych m.in. ze strony układu krążenia.

Powikłania leczenia onkologicznego dotyczące układu krążenia można podzielić na 9 głównych kategorii:

- dysfunkcja mięśnia sercowego i niewydolność serca (HF);
- choroba wieńcowa (CAD);
- wady zastawkowe;
- zaburzenia rytmu serca, zwłaszcza wywołane lekami wydłużającymi odstęp QT;
- nadciśnienie tętnicze;
- choroby zakrzepowo-zatorowe;
- choroba naczyń obwodowych i udar mózgu;
- nadciśnienie płucne;
- powikłania osierdziowe.

Niekorzystnym działaniem na układ sercowo-naczyniowy cechują się zarówno cytostatyki, jak i przeciwciała monoklonalne. Należy pamiętać, że także promieniowanie jonizujące stosowane m.in. w nowotworach piersi czy chłoniakach ma potencjał uszkodzenia mięśnia sercowego, zastawek serca, osierdzia czy śródbłonna naczyń, w tym naczyń wieńcowych. Istotnym jest fakt, że powikłania radioterapii są odroczone w czasie o kilkanaście lat.

Co ważne – powinniśmy pamiętać także o rosnącej populacji pediatrycznej, która w przeszłości leczyła się onkologicznie. Populacji, która wyleczona z choroby nowotworowej wchodzi w życie dorosłe z bagażem powikłań kardiologicznych.

Aneta Klotzka

Tablica upamiętniająca prof. Krystynę Zawilską odsłonięta

Książka pt. „Spełnienie” – Profesor Krystyna Zawilska

Profesor Krystyna Zawilska (1937-2019), hematolog, internista i wybitny koagulolog, odkrywca mutacji Fibrynogen Poznań I i II. Promotorka nowoczesnej diagnostyki i terapii zaburzeń hemostazy. Mądry i wnikliwy lekarz, wymagający nauczyciel, niezawodny przyjaciel.

28 sierpnia br. w Klinice Hematologii i Transplantacji Szpiku przy ul. Szamarzewskiego 84 została odsłonięta tablica pamiątkowa pamięci prof. dr hab. n. med. Krystyny Zawilskiej. Od ukończenia studiów medycznych w 1960 roku związana była z Akademią Medyczną później Uniwersytetem Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, gdzie jako pracownik Kliniki Hematologii uzyskała stopień doktora habilitowanego, a w 1989 roku nadano jej tytuł profesora. Za zasługi w roku 2004 otrzymała Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Hematologia, a w szczególności hemostaza, były nie tylko pracą, ale pasją i miłością, co uczyniło ją ekspertem na skalę światową w tej dziedzinie. Jedną z jej zasług było stworzenie i wieloletnie przewodniczenie Sekcji ds. Hemostazy Polskiego-Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów (PTHiT). W jej ramach prowadziła działalność naukową i stworzyła polskie zalecenia postępowania z zakresu koagulologii, a także z powodzeniem walczyła o dostęp do nowych terapii dla chorych. Działając na polu szerzenia wiedzy z zakresu zaburzeń he-

mostazy, organizowała liczne konferencje dla lekarzy różnych specjalności, była redaktorem naczelnym portalu edukacyjnego hemostaza.edu.pl oraz wspomagała Polskie Stowarzyszenie Chorych na Hemofilię.

W uroczystości udział wzięła rodzina, władze uczelni oraz Szpitala, przyjaciele i współpracownicy. Uroczystość rozpoczął prof. Maciej Cymerys reprezentujący władze Uniwersytetu Medycznego, który po przemówieniu uroczystie odsłonił dedykowaną prof. Krystynie Zawilskiej tablicę pamiątkową ze zdjęciem. Dyrektor mgr Anita Pikosz odczytała list dyrektora Szczepana Cofty, z którym łączyła prof. Zawilską wieloletnia współpraca naukowa, a także zaangażowanie w tworzeniu nowego ośrodka leczenia dorosłych chorych na hemofilię w tutejszym szpitalu. Prof. Lidia Gil odczytała niezwykle wzruszający list prof. dr hab. Zbigniewa Krasieńskiego, prorektora UM, podkreślający zasługi prof. Krystyny Zawilskiej, w tym nie tylko jako prezesa Polskiego Towarzystwa Angiologicznego, a także wieloletniej współpracownicy i przyjaciółki. Wykład upamiętniający zasługi prof. Zawilskiej dla szerzenia wiedzy z zakresu koagulologii wśród lekarzy w ramach rozdziałów podręcznika interny Szczeklika, wytycznych postępowania oraz licznych artykułów realizowanych w ramach przewodniczenia Sekcji ds. Hemostazy PTHiT wygłosiła prof. dr hab. n. med. Maria Podolak-Dawidziak, obecna przewodnicząca sekcji. Ponadto w imieniu prof. dr hab. n. med. Anetty Undas przedstawiła prezentację dotyczącą najważniejszych osiągnięć naukowych, w tym identyfikacji dwóch nowych mutacji fibrynogenu Poznań I i II.

Pod koniec spotkania wspomnienia zawodowe i prywatne o prof. Zawilskiej uwieńczył pokaz zdjęć przedstawiony i omówiony przez prof. dr hab. Jerzego Windygę z prof. dr hab. n. med. Magdaleną Łętowską. Nie zabrakło również głosu przedstawicieli pacjentów reprezentowanego przez prezesa Poznańskiego Koła Polskiego Stowarzyszenia Chorych na Hemofilię, dr Bernadettę Pieczyńską. Na koniec głos zabrał prof. Krzysztof Lewandowski, podkreślając trudności w prowadzeniu badań naukowych w tamtych czasach.

Podczas tak szczególnej uroczystości pożegnalnej/pamiątkowej wszyscy obecni zwracali uwagę nie tylko na zasługi naukowe, organizacyjne i edukacyjne prof. Krystyny Zawilskiej, a przede wszystkim na relacje personalne oraz ogromną przyjaźń i wsparcie jakie od niej otrzymali.

Lidia Gil

Prof. Maciej Cymerys odsłania pamiątkową tablicę poświęconą Pani Profesor

Naczelną Pielęgniarką Szpitala

Pani mgr Anna Głowacka

Dzień dobry!

Postanowiłem napisać do Pani, ponieważ wychodzę z założenia, że dobrego słowa w naszym życiu codziennym nigdy nie jest za wiele. Od ponad dwóch dekad jestem pacjentem Państwa Szpitala. Od wielu lat odwiedzam go raz w roku w celu badań kontrolnych – najpierw to było na ulicy Łąkowej, a w ostatnich kilku latach pojawia się na ulicy Szamarzewskiego.

W warunkach obecnie panującej pandemii, mogłem w tym roku skorzystać tylko z teleporady mojego lekarza-onkologa, dr Leszka Rumianowskiego. Jednak niezależnie od tego udałem się w dniu 8.06.2020 r. do laboratorium Państwa Szpitala w celu dokonania poboru mojej krwi pod kątem badania określonych markerów (AFP i B-hCG). Próbowałem wtedy zarejestrować się już na przyszły rok 2021 (moje badania odbywają się tylko jeden raz w roku), ale uzyskałem informację, że należy zrobić to dopiero w miesiącu wrześniu.

W dniu dzisiejszym wysłałem więc mój e-mail na adres rejestracjaonkologiczna@skpp.edu.pl z prośbą o umożliwienie mi zarejestrowania się w jakimś przyszłorocznym terminie, najlepiej w czerwcu 2021 r., na kolejne badanie lekarskie. Proszę sobie wyobrazić moje zdumienie, gdy po upływie pół godziny

zabrział mój telefon komórkowy i wyświetlił mi na ekranie numer Państwa Szpitala. W pierwszej chwili spodziewałem się jakichś komplikacji związanych z pandemią. Było jednak inaczej: miła pani z rejestracji poinformowała mnie o zarezerwowanym dla mnie terminie w czerwcu 2021 r. oraz zapytała, czy go akceptuję. A zaraz potem zapytała mnie, czy poczekam do tego wyznaczonego czasu, czy może chciałbym zgłosić potrzebę wcześniejszej teleporady. Nie zgłosiłem takiej potrzeby.

Ale to była dla mnie rewelacja. Byłem bardzo pozytywnie zaskoczony tak szybkim, odwrotnym załatwieniem mojej sprawy. Sądziłem, że może poczekam 2-3 dni na odpowiedź mailową. Telefon mojej rozmówczyni z rejestracji sprawił mi w dobry humor, czemu dałem wyraz. Pochwaliłem pracowników Szpitala za szybkie, profesjonalne działanie, zaś mojej rozmówczyni życzyłem miłego dnia – bo mój już był dobry.

Chciałbym, aby był on również dobry dla Pani, dla Dyrekcji i wszystkich Pracowników Szpitala Klinicznego Przemienienia Pańskiego UM w Poznaniu – życzę Państwu nie tylko miłego dzisiejszego dnia, ale wszystkich następnych podczas realizowania się w tej trudnej pracy, która jest misją. Ja osobiście poczułem się jak pacjent, który został podmiotowo potraktowany – dokładnie tak, jak wyraziła to Pani w swoim profilowym motcie.

Z wyrazami szacunku

Aleksander Wilecki

Październik to co roku dla nas miesiąc szczególny – w tym miesiącu przypadają bowiem imieniny św. Łukasza, patrona lekarzy i całej Służby Zdrowia. Z tej okazji zazwyczaj spotykaliśmy się, aby w gronie medyków wspólnie świętować z tymi, z którymi ramię w ramię działamy codziennie w służbie Pacjentom.

Niestety rok 2020 pokrzyżował wiele planów – w związku z obecną sytuacją epidemiologiczną tegoroczny Wieczór św. Łukasza nie odbędzie się. Aby zyskać choć namiastkę naszego corocznego spotkania chcielibyśmy, nawiązując do tradycji wykładów wygłaszanych podczas Wieczoru przez znamienitych mówców, podzielić się z Państwem wykładem w formie stosownej do obecnego czasu.

Dzięki uprzejmości Centrum Edyty Stein udostępnił mi na stronie internetowej naszego Szpitala (zakładka: Aktualności) nagranie wykładu prof. Kazimierza Ilskiego, którego tematem jest przysięga Hipokratesa. Prof. Ilski to polski historyk, profesor nauk humanistycznych, specjalizujący się w dziedzinie historii Kościoła Wschodniego, starożytnej i bizantyjskiej. W latach 2008-2012 dyrektor Instytutu Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. 23 kwietnia 2012 wybrany na dziekana Wydziału Historycznego UAM na kadencję 2012-2016.

Zachęcamy do wysłuchania wykładu prof. Ilskiego pełni nadziei, że przyszły rok pozwoli nam spotkać się już w tradycyjnej formie.

Redakcja

REDAKCJA

REDAKCJA
ul. Długa 1/2, 61-848 Poznań
tel. 61 854 91 21, fax 61 852 94 72
szpital@skpp.edu.pl

Zespół redakcyjny:
Szczepan Cofta,
Agata Michalak, Karolina
Moszyńska, Bartosz Sobański
(redaktor prowadzący)

Wydawca:
Szpital Kliniczny Przemienienia Pańskiego
Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Stowarzyszenie
Bono Serviamus, Wydawnictwo Kontekst

Sekcja Marketingu i Konferencji:
Karolina Moszyńska
karolina.moszynska@skpp.edu.pl
tel. 61 854 92 18

Realizacja:
Wydawnictwo Kontekst
www.wkn.com.pl • kontekst2@o2.pl

Nakład: 400 egz.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadsyłanych tekstów i nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam.

Program wczesnego wykrywania raka płuca

Szpital Kliniczny *Przemienienia Pańskiego* Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu realizuje badania w ramach projektu pn. „Program wczesnego wykrywania raka płuc i poprawy świadomości na temat nowotworów płuc w makroregionie zachodnim”.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi Priorytetowej V. Wsparcie dla obszaru zdrowia, Działania 5.1 Programy Profilaktyczne.

Beneficjentem Projektu jest Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Głównym celem projektu jest wdrożenie Ogólnopolskiego Programu Wczesnego Wykrywania Raka Płuca za pomocą niskodawkowej tomografii komputerowej.

Kluczowym elementem projektu jest realizacja badań przesiewowych z wykorzystaniem niskodawkowej tomografii komputerowej.

W ramach programu wykonana zostanie wizyta kwalifikacyjna do badania, badanie niskodawkowej tomografii komputerowej (NDTK) płuc oraz wizyta wynikowa po badaniu NDTK. W zależności od zmian wykrytych w pierwszym badaniu NDTK pacjent zostanie skierowany na kolejne badania po 3, 6 lub 12 miesiącach. W ramach realizowanego programu Pacjent objęty zostanie także poradnictwem antynikotynowym.

Badania w ramach programu realizowane są poza standardową ścieżką systemu ochrony zdrowia, stąd czas oczekiwania na diagnostykę jest maksymalnie skrócony. Termin wykonania badania zostanie uzgodniony niezwłocznie po wstępnej kwalifikacji pacjenta do Programu, a wizyta z omówieniem wyniku odbędzie się w terminie 2 tygodni od wykonania badania NDTK.

Zasady kwalifikacji do programu:

- Udział w programie badań przesiewowych NIE wymaga skierowania.
- Do udziału w badaniach w ramach projektu mogą zgłaszać się osoby, spełniające poniższe kryteria udziału:
 - a) Osoby w wieku 55-74, które:
 - paliły lub nadal palą nałogowo – powyżej 20 paczolat;
 - ich okres abstynencji tytoniowej wynosi nie więcej niż 15 lat;

- pochodzą z obszaru województwa: Wielkopolskiego, Zachodniopomorskiego lub Lubuskiego.
- b) Osoby w wieku 50-74, które:
 - paliły lub nadal palą nałogowo – powyżej 20 paczolat;
 - ich okres abstynencji tytoniowej wynosi nie więcej niż 15 lat;
 - pochodzą z obszaru województwa: Wielkopolskiego, Zachodniopomorskiego lub Lubuskiego;
 - mają stwierdzony jeden z dodatkowych czynników ryzyka:
 - ekspozycja zawodowa na krzemionkę, beryl, nikiel, chrom, kadm, azbest, związki arsenu, spaliny silników diesla, dym ze spalania węgla kamiennego, sadza, ekspozycja na radon;
 - indywidualna historia zachorowania na raka: przebyty rak płuca (lung cancer survivor), w wywiadzie chłoniak, rak głowy i szyi lub raki zależne od palenia tytoniu np. rak pęcherza moczowego;
 - rak płuca w wywiadzie u krewnych pierwszego stopnia;
 - historia chorób płuc: przewlekła choroba obkurczająca płuc (POChP) lub włóknienie płuc (IPF).

Do projektu nie zostaną włączone osoby, u których występują objawy raka płuc.

Rejestracja telefoniczna Pacjentów czynna pon.-pt. w godzinach 10:00-14:00 pod nr tel. 690 396 928. Miejsce realizacji badań i wizyt: Szpital Kliniczny *Przemienienia Pańskiego* UM w Poznaniu, ul. Szamarzewskiego 84, Poznań.

Uwaga!

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną, osoby przychodzące do Szpitala będą zobligowane do udzielenia wywiadu epidemiologicznego oraz będą miały wykonany pomiar temperatury. Obowiązuje zakrywanie nosa i ust, dezynfekcja rąk, dystansowanie się. Pacjenci umawiani są na konkretną godzinę, aby zminimalizować gromadzenie się większej liczby osób.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Stowarzyszenie
BONO SERVIAMUS

zaprasza na
XVI sesję szkoleniowo-naukową

Październik miesiąc profilaktyki raka piersi - Poznań 2020

"Różne oblicza nowotworów gruczołu piersiowego w praktyce klinicznej"

29 października 2020 r.

12:00-15:00

Konferencja on-line

W programie :

- Przedinwazyjny rak piersi - wilk w owczej skórze, czy wielogłowa hydra?
- Prezentacja wybranych sytuacji klinicznych

Zapraszamy

W imieniu Komitetu Naukowego:
Prof. dr hab. Sylwia Grodecka-Gazdecka

Udział w konferencji jest **bezpłatny** dla osób zarejestrowanych
na stronie: www.konferencje.skpp.edu.pl

Liczba miejsc ograniczona.

NASI PARTNERZY:

**Szpital Kliniczny
Przemienienia Pańskiego**
Uniwersytetu Medycznego
im. Karola Marcinkowskiego
w Poznaniu

